Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia

Kierunki działań podejmowane w 2019 r. w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej wynikały z założeń krajowych: ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego, Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016 – 2020, zaleceń Światowej Organizacji Zdrowia oraz sytuacji epidemiologicznej, społecznej i demograficznej województwa podkarpackiego. Inicjatorami oraz koordynatorami działań na rzecz poprawy zdrowia byli pracownicy pionu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia. Podejmowane działania skierowane były do dzieci w wieku przedszkolnym, szkolnym, ich rodziców i opiekunów, wychowawców i nauczycieli oraz do osób dorosłych. Ich celem było promowanie zdrowego stylu życia, rozwijanie indywidualnej odpowiedzialności za zdrowie własne i swoich najbliższych oraz tworzenie koalicji przedstawicieli różnych instytucji i organizacji do podejmowania działań na rzecz zdrowia.

Staraliśmy się osiągnąć powyższe cele poprzez wdrażanie, kontynuację oraz monitorowanie programów edukacyjnych i przedsięwzięć prozdrowotnych oraz wspieranie realizatorów programów edukacyjnych, dla których organizowaliśmy szkolenia, konsultacje merytoryczne oraz udostępnialiśmy materiały oświatowo – zdrowotne.

1. Profilaktyka nadwagi i otyłości

Ogólnopolski program edukacyjny „Trzymaj Formę!”

Trzymaj Formę! to inicjatywa propagująca zdrowy styl życia o unikalnym, dwukierunkowym podejściu:
propagującym zbilansowane odżywianie połączone z regularną aktywnością fizyczną

Państwowa Inspekcja Sanitarna i Polska Federacja Producentów Żywności – Związek Pracodawców wychodząc naprzeciw zaleceniom strategii Światowej Organizacji Zdrowia w zakresie diety, aktywności fizycznej i zdrowia, zaleceniom „Białej Księgi Komisji Europejskiej – Strategia dla Europy w zakresie zagadnień zdrowia związanych z żywieniem, nadwagą i otyłością” oraz w odpowiedzi na Zieloną Księgę pt. „Promowanie zdrowego żywienia i aktywności fizycznej: europejski wymiar zapobiegania nadwadze, otyłości i chorobom przewlekłym” od 14 lat realizują Ogólnopolski Program Edukacyjny „Trzymaj Formę!”.

Głównym jego celem jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki. Działania podejmowane podczas realizacji programu zmierzają do zwiększenia wiedzy uczestników programu dotyczącej wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie.

Program „Trzymaj Formę!” wpisuje się w systematyczną edukację zdrowotną w szkole, która uważana jest za najbardziej opłacalną, długofalową inwestycję w zdrowie. Kształtuje w uczniach nawyk dbałości o zdrowie własne i innych ludzi oraz umiejętność tworzenia środowiska sprzyjającego zdrowiu. Należy pamiętać, że realizacja programu w województwie na tak szeroką skalę była możliwa dzięki zaangażowaniu pedagogów, dyrektorów szkół, rodziców, pracowników pionu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia Państwowej Inspekcji Sanitarnej, a przede wszystkim młodzieży szkolnej, która była głównym pomysłodawcą i wykonawcą unikatowych projektów edukacyjnych.

Wzmocnieniem prowadzonych w ramach programu działań była organizacja wojewódzkiego konkursu na plakat pt. „Trzymaj Formę – aktywnie i zdrowo”. Celem konkursu jest zwiększenie świadomości dotyczącej wpływu aktywności fizycznej i prawidłowego żywienia na zdrowie. Nadwaga i otyłość stanowią

przyczynę znacznej części przewlekłych chorób niezakaźnych, powodują skrócenie przeciętnego czasu trwania życia i pogorszenie się jego jakości. Na konkurs wpłynęło 270 prac z 60 szkół. Przyznano 9 równorzędnych nagród oraz 2 wyróżnienia.

W roku szkolnym 2018/2019 pracownicy pionu Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia w ramach XIII edycji programu „Trzymaj Formę!" już po raz ósmy byli koordynatorami Konkursu wiedzy o zdrowym stylu życia. Do udziału zgłoszonych zostało łącznie 716 uczniów, z 87 szkół, z 19 powiatów. Z kolei do etapu powiatowego zakwalifikowało się 25 uczniów, z 14 szkół, z 9 powiatów.

Ciekawe założenia programu, odświeżona szata graficzna, coroczna aktualizacja zagadnień daje możliwość zdobycia wiedzy i umiejętności dotyczących zasad prawidłowo zbilansowanej diety i znaczenie aktywności fizycznej dla zdrowia człowieka.

Laureaci konkursu plastycznego „Trzymaj Formę – aktywnie i zdrowo"

2. Profilaktyka uzależnień

Program edukacyjny „ARS, czyli jak dbać o miłość"

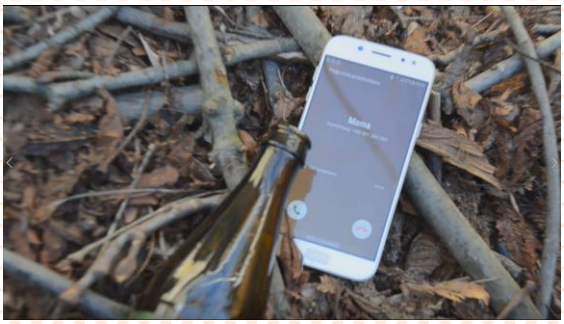
W roku szkolnym 2018/2019 zrealizowaliśmy VI już edycję programu edukacyjnego „ARS, czyli jak dbać o miłość?" adresowany do młodzieży szkół ponadgimnazjalnych. Program ten realizowany jest pod patronatem Ministra Zdrowia i Ministra Edukacji Narodowej, a od roku 2018 wpisany jest na listę programów rekomendowanych. W VI edycji program zrealizowały 122 szkoły, a w programie uczestniczyło 9203 uczniów.

Po realizacji VI edycji programu „ARS, czyli jak dbać o miłość" przeprowadzono ankietę ewaluacyjną wśród 2110 uczniów. Z uzyskanych danych wynika, że 90% uczniów chętnie uczestniczyło w zajęciach. Zajęcia zostały ocenione w stopniu bardzo dobrym (45%). Treści programowe były przedstawione w sposób zrozumiały (95%), a forma zajęć była ciekawa (87%). Większość uczestników programu (95%) uważa, że jest on ważny i należy go realizować.

„Szkoła wolna od używek"

Działania prowadzone w obszarze profilaktyki uzależnień wzmocniliśmy poprzez zachęcenie szkół ponadgimnazjalnych do uczestnictwa w III edycji ogólnopolskiego konkursu „Szkoła wolna od używek". Na etap wojewódzki konkursu wpłynęły 4 spoty z 4 Powiatowych Stacji Sanitarno – Epidemiologicznych (Przeworsk, Łańcut, Krosno, Dębica). Pierwsze miejsce otrzymał spot „Jeden za wszystkich, wszyscy za jednego…? Z Niepublicznego Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego Branżowej Szkoły I Stopnia w Łańcucie. Uroczyste wręczenie nagród laureatom etapu wojewódzkiego odbyło się 3 czerwca w Teatrze Maska w Rzeszowie.

Screen – y ze spotu „Jeden za wszystkich, wszyscy za jednego…?”

Laureaci konkurs „Szkoła wolna od używek”

X Wojewódzki Przegląd Małych Form Teatralnych „Porozmawiajmy o uzależnieniach”

Uroczyste otwarcie X Wojewódzkiego Przeglądu Małych Form Teatralnych „Porozmawiajmy o uzależnieniach”

W 2019 r. już po raz X organizowaliśmy Wojewódzki Przegląd Małych Form Teatralnych „Porozmawiajmy o uzależnieniach”. Autorskie inscenizacje młodych aktorów są ważnym przekazem edukacyjnym, który zyskuje na autentyczności poprzez duży ładunek emocjonalny zarówno w treściach jak i scenicznej ekspresji. Taka forma pracy pozwala komunikować odbiorcom o problemach młodzieży, sposobie widzenia świata i rozwiązywaniu problemów zdrowotnych w języku bliskim grupie rówieśniczej. Jest również jedną ze skuteczniejszych metod aktywizowania środowisk szkolnych do działań na rzecz zdrowia i daje możliwość wzmocnienia działań wychowawczych i zapobiegawczych.

W jubileuszowym X Przeglądzie brali uczniowie szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. W etapie powiatowym wzięło udział 25 szkół z 12 powiatów. Natomiast do etapu wojewódzkiego zakwalifikowało się 11 szkół, które zaprezentowały się na deskach Młodzieżowego Domu Kultury w Rzeszowie. Jury konkursu wyłoniło 3 zwycięskie zespoły oraz przyznało trzy wyróżnienia.

Uroczyste podsumowanie X Wojewódzkiego Przeglądu Małych Form Teatralnych odbyło się 3 czerwca 2019 r. na scenie Teatru Maska z udziałem Zastępcy Dyrektora Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej, przedstawiciela Kuratorium Oświaty, Podkarpackiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego, Powiatowego Inspektora Sanitarnego z Łańcuta, Członka Zarządu Województwa Podkarpackiego, Wicewojewody.

Obecne były również media: TVP Rzeszów, Radio Rzeszów, Radio VIA.

Finaliści X Przeglądu Małych Form Teatralnych na scenie Teatru Maska w Rzeszowie

3. Substancje psychoaktywne

Substancje psychoaktywne stanowią ważny społecznie problem wpływający negatywnie na zdrowie, są one w ostatnich latach jednym z istotnych, zidentyfikowanych zjawisk społecznych, któremu należy zapobiegać. Państwowa Inspekcja Sanitarna na terenie województwa Podkarpackiego prowadziła szereg działań informacyjno – edukacyjnych skierowanych do społeczeństwa na temat zagrożeń zdrowotnych wynikających z używania nowych substancji psychoaktywnych. Działania kontrolne sprawowane przez państwową Inspekcję Sanitarną nad rynkiem nowych substancji są jedynie częścią polityki antynarkotykowej. Drugim ważnym jej aspektem jest profilaktyka.

Mając to na uwadze w 2019 r. w całym województwie podkarpackim zainicjowano szerokie działania promujące zdrowy styl życia bez środków psychoaktywnych i ostrzegające przed ich używaniem. Wspólnie z Jarosławskim Stowarzyszeniem Oświaty i Promocji Zdrowia realizowano w województwie projekt „Substancje psychoaktywne – trend czy zagrożenie". Odbyły się 4 konferencje: w Sanoku, Przemyślu, Dębicy i w Rzeszowie, na których poruszano takie tematy jak: „Zachowanie problemowe młodzieży – a używanie substancji psychoaktywnych", „E – papierosy – nowe wyzwania dla zdrowia", „Myślenie wizualne w edukacji", „Problem używania substancji psychoaktywnych – działania policji", „Profilaktyka zakażeń HIV/HCV w aspekcie używania substancji psychoaktywnych", „Promocja zdrowia nauczycieli i pracowników niepedagogicznych – dlaczego i jak to robić". W spotkaniach wzięło udział 548 osób z czego 311 osób wypełniło ankietę ewaluacyjną z czego 39,6 % osób oceniło konferencję szkoleniową w stopni dobrym, a 54,3 % w stopniu bardzo dobrym. Przydatność zdobytych informacji pod względem podnoszenia własnych kompetencji i umiejętności w stopniu raczej przydatnym oceniło 36,3 % osób, a w stopniu zdecydowanie przydatnym 59,5%. Pozyskane informacje pogłębiły wiedzę teoretyczną z omawianego na konferencji obszaru w stopni raczej przydatnym oceniło 39,9% osób, a w stopniu zdecydowanie przydatnym 57,2%. 48,9 % osób raczej wykorzysta nabyte na konferencji kompetencje w życiu zawodowym, a 44,1% osób zdecydowanie wykorzysta. Sposób

przekazywania informacji przez prowadzących oceniono na przystępny przez 36% osób, a bardzo przystępny przez 62,7%. 28,6% osób oceniło w stopniu dobrym konferencję od strony organizacyjnej, a w stopniu bardzo dobrym 64%.

Zdjęcia z konferencji „Substancje psychoaktywne – trend czy zagrożenie"

4. Profilaktyka palenia tytoniu

Istotnym zadaniem Programu realizowanym przez Państwową Inspekcję Sanitarną jest podejmowanie odpowiednich działań umożliwiających przekazywanie rzetelnych informacji, dostosowanych do różnych grup docelowych (kampanie społeczne, programy edukacyjne i inne działania w środowiskach lokalnych) o ryzyku zdrowotnym związanym z używaniem tytoniu.

Program edukacyjny „Czyste powietrze wokół nas"

Program ten adresowany jest do dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym (5 – 6 lat) oraz ich rodziców i opiekunów. Realizowany jest na terenie województwa podkarpackiego w przedszkolach, szkołach i oddziałach przedszkolnych. Głównym jego celem jest zwiększenie wiedzy rodziców w zakresie ochrony dzieci przed narażeniem na działanie dymu tytoniowego oraz kształtowanie świadomych, asertywnych postaw wśród dzieci w przypadku bezpośredniego kontaktu z osobami palącymi.

W roku szkolnym 2018/2019 na terenie województwa do X edycji programu przystąpiło łącznie 491 różnych placówek. W programie uczestniczyło 16 671 dzieci i 11 084 rodziców.

Dzięki realizacji programu „Czyste powietrze wokół nas" przekazano dzieciom istotne treści prozdrowotne i proekologiczne wpływające na kształtowanie ich postaw.

Program edukacyjny „Nie pal przy mnie proszę"

Program edukacji antytytoniowej skierowany do uczniów klas I – III szkół podstawowych, którego celem jest kształtowanie u najmłodszych postawy odpowiedzialności za własne zdrowie i umiejętności radzenia sobie w sytuacjach gdy inni w ich obecności palą. Przekazywane są informacje , że nie tylko czynne, ale i bierne palenie jest szkodliwe dla zdrowia. Przyjęte w programie założenia, cele, przekazywane treści i metody ich realizacji sprzyjały wzmocnieniu w uczniach pozytywnych zachowań oraz umiejętności asertywnego radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu. Zajęcia realizowano zgodnie ze scenariuszami, stosując aktywne metody pracy z uczniami. Program na terenie województwa podkarpackiego na poziomie ogólnopolskim realizowany jest od 2008 r.

W roku szkolnym 2018/2019 zrealizowano kolejna edycje programu, do którego przystąpiło 298 szkół podstawowych, a edukacją objęto 10 432 uczniów oraz 5 994 rodziców.

Program edukacyjny „Znajdź właściwe rozwiązanie"

Program edukacji antytytoniowej dla uczniów starszych klas szkół podstawowych oraz gimnazjów. Celem programu jest zapobieganie paleniu przez młodzież oraz opóźnienie inicjacji tytoniowej, zwiększenie wiedzy o szkodliwości biernej i czynnej ekspozycji na dym tytoniowy, kształtowanie postaw asertywnych i umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych. Realizacja programu w tej grupie wiekowej jest bardzo ważna, ponieważ w tym okresie gwałtowanie wzrasta liczba młodzieży eksperymentującej z papierosami.

W roku szkolnym 2018/2019 do IX edycji programu przystąpiło 225 szkół, a edukacją objęto 13 342 uczniów i prawie 5,5 tys. rodziców.

Wszystkie trzy programy tworzą całość i zapewniają ciągłość edukacji antytytoniowej w szkole, są dostosowane do różnych faz rozwojowych uczniów i płynnie włączają się w proces edukacyjny.

Akcje i programy edukacyjne dla dzieci i młodzieży to najbardziej efektywne wdrażana część polityki ograniczania zdrowotnych następstw palenia tytoniu. Wynika to przede wszystkim ze szczególnego znaczenia zapobiegania paleniu tytoniu wśród dzieci i młodzieży dla zdrowotności społeczeństwa jak i gotowości środowiska szkolnego do wdrażania takich programów. Okres krytyczny dla podejmowania zachowań ryzykownych, takich jak pierwsze kontakty z paleniem tytoniu przypada na przedział wiekowy
9 – 10 lat.

Program edukacyjny „Bieg po zdrowie"

Państwowa Inspekcja Sanitarna uwzględniając zmiany zachodzące w systemie szkolnym wprowadziła w 2017 r. nowy program antytytoniowej edukacji zdrowotnej pt. „Bieg po zdrowie" adresowany do uczniów IV klas szkół podstawowych. Opracowany w Głównym Inspektoracie Sanitarnym we współpracy z psychologami Uniwersytetu Warszawskiego, został objęty honorowym patronatem Ministra Zdrowia, Ministra Edukacji Narodowej oraz Rzecznika Praw Dziecka.

W roku szkolnym 2018/2019 na terenie województwa podkarpackiego

zrealizowano III edycję tego programu. Łącznie we wszystkich powiatach naszego województwa w programie wzięło udział 371 szkół podstawowych, a uczestniczyło w nim 11 131 uczniów oraz 10 300 rodziców. Wcześniejsze edycje programu w opinii koordynatorów i realizatorów ocenione były bardzo dobrze, a dzieci chętnie uczestniczyły w jego realizacji. Wyniki przeprowadzonej ewaluacji programu pozwalają stwierdzić, iż w znacznej mierze osiągnięto zakładane cele, a więc wzrost wiedzy dotyczącej zachowań prozdrowotnych oraz zwiększenia umiejętności w zakresie dbania o swoje zdrowie. Do realizacji programu przygotowano atrakcyjne, bogato ilustrowane materiały dydaktyczne zarówno dla nauczycieli jak i dla uczniów.

Światowy Dzień Bez Tytoniu/Światowy Dzień Rzucania Palenia

Obchodzony każdego roku w dniu 31 maja to część Europy wolnej od dymy tytoniowego przyjętego na konferencji Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) w Madrycie w 1988 r. W tym dniu WHO stara się zwrócić uwagę opinii publicznej na kwestię zdrowotnych, społecznych i ekonomicznych skutków palenia tytoniu. Tematem Światowego Dnia Bez Tytoniu w 2019 r., ogłoszonym przez WHO było „Tytoń, a zdrowe płuca". Państwowa Inspekcja Sanitarna każdego roku włącza się w obchody Światowego Dnia Bez Tytoniu na terenie województwa podkarpackiego organizując festyny, imprezy prozdrowotne, podczas których informowano o zdrowotnych skutkach palenia oraz przypominano o obowiązującym prawie, emitowane były spoty edukacyjne w miejscach użyteczności publicznej, a także w lokalnych mediach i na stronach internetowych. Publikowane były również informacje w prasie i radio na temat negatywnych skutków palenia.

W 2019 r. z inicjatywy Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie województwa podkarpackiego odbyło się również wiele przedsięwzięć z okazji Światowego Dnia Rzucania Palenia (15 listopada). Były one często podsumowaniem całorocznej działalności programowej w zakresie ochrony zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

Konkurs plastyczny na plakat z hasłem antytytoniowym

W celu wzmocnienia prowadzonych działań antytytoniowych w roku 2019 zorganizowano wojewódzki konkurs plastyczny na plakat z hasłem antytytoniowym. Celem konkursu jest popularyzacja twórczej aktywizacji i edukacji młodzieży w zakresie uzależnień. Konkurs jest nie tylko efektywną, graficzną formą prezentacji określonych treści antytytoniowych, ale szansą młodych ludzi na wyrażenie tego co uważają za istotne i warte uwagi, by pokazać jak postrzegają problem uzależnień od tytoniu. Ten sposób połączenia ważnych elementów edukacji i profilaktyki z barwną sztuką plastyczną wzbudza wiele pozytywnych emocji i zmobilizował nas do kontynuacji tego przedsięwzięcia.

W 2019 r. w konkursie wzięło udział 71 szkół. Nadesłano 299 prac, z których komisja konkursowa nagrodziła 10 i przyznała 10 równorzędnych nagród. Uroczyste rozdanie nagród odbyło się 3 czerwca 2019 r. w teatrze Maska w Rzeszowie.

Laureaci konkurs plastycznego na plakat z hasłem antytytoniowym

5. Systematyczna egzekucja przestrzegania zapisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych

Dostępne badania wskazują jednoznacznie, że nie ma bezpiecznego poziomu narażenia na dym tytoniowy. Każ-

dy obywatel ma konstytucyjne prawo do ochrony swojego zdrowia, a narażenie na bierne palenie, szczególnie w przestrzeni publicznej narusza to prawo. Dlatego istotne jest aby w obiektach objętych zapisami ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych przeprowadzać cykliczne kontrole sprawdzające przestrzeganie tych zapisów oraz w razie wykrycia nieprawidłowości instruować i skutecznie egzekwować prawo. Państwowa Inspekcja Sanitarna w ramach sprawowanego bieżącego nadzoru w zakresie warunków i wymogów higieniczno – sanitarnych prowadzi systematyczne kontrole przestrzegania zakazu palenia w miejscach użyteczności publicznej.

W 2019 r. na terenie województwa podkarpackiego przeprowadzono łącznie 15 333 kontrole, w trakcie których sprawdzono przestrzeganie zakazu palenia tytoniu. Z wykonanych kontroli wynika, że ustawa jest stosowana w 99 % obiektach użyteczności publicznej.

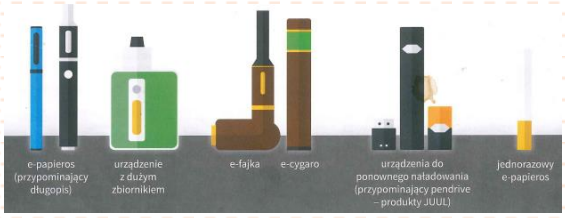
6. E – papierosy

E – papierosy to inaczej elektroniczny system dostarczający nikotynę. Są to urządzenia elektroniczne, które podgrzewają specjalną ciecz i wytwarzają aerozol lub mieszankę małych cząstek w powietrzu. E – papierosów mają wiele kształtów i rozmiarów. Większość ma baterię, element grzewczy i miejsce na tzw. e – liquid. Korzystanie z e - papierosów jest czasem nazywane „wapowaniem" lub „JUULINGIEM".

E – papieros działa na zasadzie podgrzewania płynu przez element grzewczy, do temperatury ok. 200 °C, tworząc przy tym aerozol, który wdychany jest do płuc przez użytkownika.

Badania porównawcze przeprowadzone w 2011 i 2016 r. wśród uczniów w wieku 15 – 19 lat wskazują, iż liczba polskich nastolatków, którzy próbowali we – papierosa, wzrosła od 2011 r. czterokrotnie. Nawet 35% uczniów w wieku od 15 do 19 lat regularnie używa elektroniczne papierosy, a nawet 70% co najmniej raz próbowało e – papierosa. Ponad 90% wszystkich e – palaczy sięga po e – papierosy zawierające nikotynę. Nikotyna jest silnie uzależniającą substancją psychoaktywną. Osoby do 25 roku życia są szczególnie wrażliwe na uzależniające działanie nikotyny. Nikotyna zawarta w e – papierosach wpływa na funkcjonowanie
mózgu.

Niektóre e – papierosy wyglądają jak zwykłe papierosy, cygara lub fajki. Inne wyglądają jak pamięć USB, długopisy i inne przedmioty codziennego użytku.

Z uwagi na rosnącą częstość występowania uszkodzeń płuc oraz ostrej niewydolności oddechowej na skutek użycia e – papierosów oraz w związku z wystosowaną przez Europejskie Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób (ECDC) Główny Inspektor Sanitarny zwrócił się z prośbą monitorowanie uszkodzeń płuc potencjalnie związanych z używaniem e – papierosów. Raportowanie odbywa się kaskadowo – szpitale powiatowe do rejonowych Stacji Sanitarno – Epidemilogicznych, PSSE do WSSE i WSSe do GIS. Od 9 grudnia 2019 r. do dnia dzisiejszego nie odnotowaliśmy żadnych przypadków uszkodzeń płuc.

7. Profilaktyka chorób zakaźnych i zakażeń

„Podstępne WZW”

Zakażenie wirusem zapalenia wątroby typu B i C to główne czynniki ryzyka marskości wątroby i zachorowania na raka wątrobokomórkowego. Szacunki ekspertów wskazują, że w Polsce wirusowym zapaleniem wątroby (HCV) zakażonych jest ponad 200 tys. osób, a wirusem HBV ok. 600 tys. Zakażenie wirusowym zapaleniem wątroby typu B i C przez wiele lat nie daje żadnych objawów, a co 12 – ta osoba na świecie jest nieświadoma, że żyje z przewlekłym zapaleniem wątroby.. Ważnym elementem profilaktyki, w przypadku WZW B są szczepienia ochronne, natomiast wiedza i unikanie ryzykownych zachowań, podczas których możliwe jest zakażenie pozwala skutecznie zapobiec chorobie.

Istotnym ogniwem edukacyjnym, poświęconym profilaktyce zakażeń wątroby wywołanych przez typy wirusów HBV i HCV, będącym efektem współpracy Wojewódzkiej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Rzeszowie oraz Fundacji Gwiazdy Nadziei jest program edukacyjny „Podstępne WZW”. W roku szkolnym 2018/19 program zrealizowano w 102 szkołach ponadgimnazjalnych na terenie województwa podkarpackiego, a edukacją objęto około 6,5 tys. uczniów oraz ponad 1 tys. rodziców.

Konferencja „Szczepienia Ochronne w Niepodległej”

W 2019 r. Wojewódzka Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Rzeszowie pod patronatem Głównego Inspektora Sanitarnego, Wojewody podkarpackiego przy współpracy z Polskim Towarzystwem Epidemiologów i Lekarzy Chorób Zakaźnych – Oddział podkarpacki zorganizowała konferencję „Szczepienia Ochronne w Niepodległej”. Konferencja odbyła się 14 stycznia 2019 r. w sali kolumnowej Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego. Miała charakter otwarty, skierowana była do lekarzy, pielęgniarek, epidemiologów, przedstawicieli samorządów i wszystkich osób zainteresowanych znaczeniem szczepień ochronnych. Podczas spotkania zostały poruszone takie zagadnienia jak: historia szczepień ochronnych, prawne aspekty szczepień dawniej i dziś, aktualne wyzwania w zakresie chorób zakaźnych jakie niesie dzisiejsza rzeczywistość. W konferencji wzięło udział 227 osób.

Konferencja „Szczepienia ochronne w Niepodległej”

Konferencja „Gruźlica – współczesne wyzwania”

10 maja 2019r. w Wojewódzkiej Stacji – Epidemiologicznej odbyła się konferencja pt. „Gruźlica – współczesne wyzwania” organizowana przy współpracy z Instytutem Naukowo – Badawczym Epidemiologii i Higieny Lwowskiego Narodowego Instytutu Medycznego we Lwowie oraz Głównym Inspektoratem Sanitarnym. Spotkanie było okazją do wymiany doświadczeń i współczesnych wyzwań, które niesie ze sobą gruźlica. Konferencja skierowana była do specjalistów Inspekcji Sanitarnej, pracowników służby zdrowia: lekarzy, pielęgniarek, zespołów ds. zakażeń szpitalnych, diagnostów laboratoryjnych i wszystkich osób zainteresowanych tym zagadnieniem. Łącznie w konferencji uczestniczyło 167 osób.

Konferencja „Gruźlica – współczesne wyzwania”

Wszawica

Ze względu na pojawiający się problem wszawicy, który z różnym natężeniem zauważalny jest w placówkach edukacyjnych naszego województwa, Podkarpacki Inspektor Sanitarny w 2019 r. zwrócił się z prośbą o podjęcie działań informacyjno – edukacyjnych dotyczących profilaktyki wszawicy oraz zasad higieny. Pomocą w realizację w/w działań były materiały opracowane i przygotowane przez Główny Inspektorat Sanitarny oraz Wojewódzką Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Rzeszowie. Ulotki zostały rozdystrybuowane do powiatowych Stacji Sanitarno – Epidemiologicznych.

Działania kierowane były do różnych grup odbiorców: dzieci, rodziców, nauczycieli przedszkoli, oddziałów przedszkolnych oraz szkół podstawowych, czyli do tych placówek, w których najczęściej pojawia się problem występowania przypadków wszawicy.

Kampania „Oszczędź dziecku ospy”

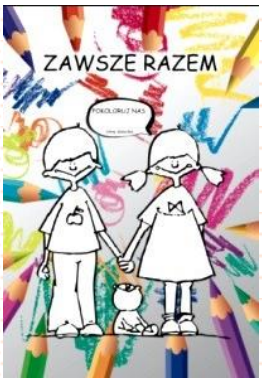
Ospa uważana jest powszechnie za łagodną chorobę wieku dziecięcego, w związku z tym wielu rodziców ją bagatelizuje. Tymczasem zakażenie może powodować poważne konsekwencje zdrowotne, a w pojedynczych przypadkach zakończyć się zgonem. Działania edukacyjne mają na celu zmianę postrzegania zakażeń wirusem ospy wietrznej i uwrażliwienie społeczeństwa na ryzyko z nim związane.

W 2019 r. polskie Towarzystwo Higieniczne zdecydowało się na przygotowanie kampanii edukacyjnej „Oszczędź dziecku ospy”, która miała na celu zwiększenie świadomości społeczeństwa na temat zagrożenia tą chorobą i możliwości ochrony przed nią. Założeniem kampanii było dotarcie z informacją do żłobków i klubów dziecięcych poprzez przekazanie materiałów edukacyjno – informacyjnych o ospie wietrznej w postaci ulotek i plakatów do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej, która następnie materiały przekazała Powiatowym Stacjom, a one rozdysponowały materiały po placówkach w swoich powiatach. Na terenie województwa podkarpackiego funkcjonuje 193 żłobki/kluby dziecięce.

W związku z tym do PSSE trafiło 7 720 ulotek i 579 plakatów.

8. Profilaktyka zakażeń wirusem HIV

„Zawsze razem”

Program edukacyjny „Zawsze razem” realizowany jest na terenie województwa podkarpackiego od 2005 r., skierowany jest do uczniów klas I – III szkół podstawowych i klas „0” oraz ich rodziców. Celem programu jest kształtowanie u dzieci właściwych postaw wobec słabszych rówieśników, unikanie zachowań ryzykownych oraz nauka podejmowania zdrowych wyborów. W programie wykorzystuje się publikację przygotowaną i wydaną przez Krajowe Centrum ds. AIDS. Realizatorami programu w szkołach są głównie nauczyciele, pielęgniarki środowiska szkolnego, sporadycznie pedagodzy szkolni i wychowawcy świetlic.

W roku szkolnym 2018/2019 program realizowało 212 placówek, w tym 219 szkół podstawowych i 3 przedszkola. Programem objęto 6 315 dzieci z klas 0 – III i 100 przedszkolaków, 3 410 rodziców i 191 nauczycieli. Wszyscy uczestnicy programu otrzymali z WSSE kolorowanki do realizacji programu. Program był realizowany poprzez pogadanki, pracę z książką, konkursy, piosenki, zabawy, wiersze, prelekcje itp. Średnio na realizację programu w szkołach poświęcono 1 – 5 godzin lekcyjnych. Koordynatorzy i realizatorzy programu w szkołach ocenili program jako dobry (ocena4,5), który należy kontynuować.

Wzmocnieniem prowadzonych działań był organizacja kolejnej już edycji wojewódzkiego konkursu plastycznego organizowanego pod tym samym tytułem. Na konkurs wpłynęło 181 prac plastycznych z 37 szkół województwa podkarpackiego. Komisja konkursowa wybrała 16 prac i przyznała nagrody. Uroczyste wręczenie nagród odbyło się 3 czerwca w Teatrze Maska w Rzeszowie.

Laureaci konkurs plastycznego „Zawsze razem”

Emilia Występek
Zespół Szkolno – Przedszkolny w Tuszymie

Kacper Wyczarski
Szkoła podstawowa w Białobokach

Julia Zoła
Szkoła Podstawowa w Dębowcu

„Zapobieganie HIV/AIDS i chorobom przenoszonym drogą płciową – edukacja młodzieży szkolnej”

Program edukacyjny realizowany na terenie województwa podkarpackiego od 2007 r.. Skierowany do uczniów ponadgimnazjalnych. Celem program jest kształtowanie bezpiecznych zachowań i poczucia odpowiedzialności za swoje zdrowie. Każdy szkolny koordynator wyposażony jest w podręcznik zawierający wskazówki do tworzenia własnego programu edukacyjnego, scenariusze zajęć oraz poradniki dla nauczyciela realizującego program. W realizację programu zaangażowani są nauczyciele, pedagodzy szkolni, pielęgniarki środowiska szkolnego, opiekunowie szkolnych kół PCK. Dbając o poszerzenie i uzupełnienie wiedzy na temat HIV/AIDS organizowano na terenie województwa wykłady, prelekcje, konkursy wiedzy, spotkania edukacyjne. Informacje i porady, a także materiały edukacyjne można było uzyskać w punktach informacyjno – edukacyjnych organizowanych przez pracowników Inspekcji Sanitarnej.

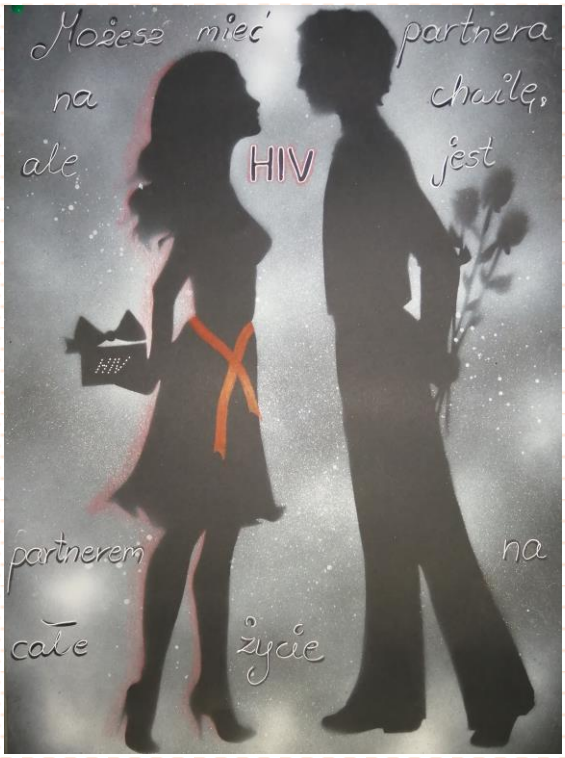
W roku szkolnym 2018/2019 w programie uczestniczyły 66 szkoły. Edukacją objęto prawie 7 tys. uczniów.

Wojewódzki konkurs plastyczny „Porozmawiajmy o uzależnieniach i AIDS”

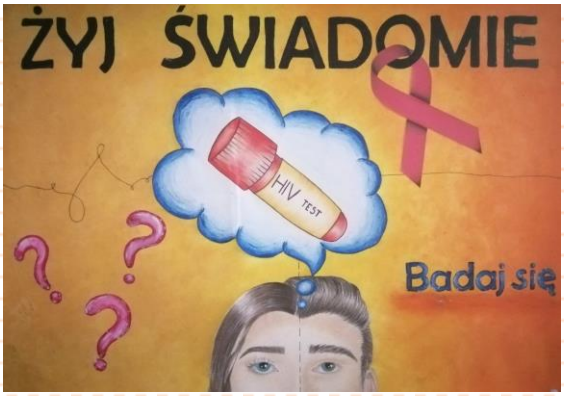
Problem środków psychoaktywnych i zakażenia HIV/AIDS dotyczy każdego z nas. Wiedza na ten temat, a przede wszystkim kształtowanie prawidłowych postaw i zachowań są czynnikami mogącymi uchronić młodych ludzi przed sięganiem po narkotyki i podejmowaniem zachowań ryzykownych.

W związku z tym, w roku szkolnym 2018/2019 zorganizowano kolejną edycję wojewódzkiego konkursu plastycznego „Porozmawiajmy o uzależnieniach i AIDS” ale po raz pierwszy poszerzony został o uzależnienia. Konkurs był skierowany do młodzieży klas VI – VIII szkół podstawowych i szkół ponadpodstawowych i wpisuje się w działania środowiska szkolnego na rzecz zdrowia.

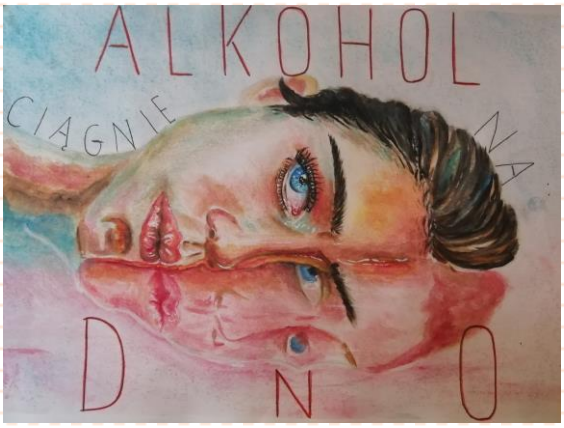
Konkurs cieszył się ogromnym zainteresowaniem, czego efektem było 319 prac, które wpłynęły do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Rzeszowie z 74 szkół województwa podkarpackiego. Komisja konkursowa 3 nagrody oraz 13 równorzędnych wyróżnień. Uroczyste wręczenie nagród odbyło się 10 grudnia 2019 r. w WSSE w Rzeszowie.

Wiktoria Białek
Zespół Szkół nr 3 w Tarnobrzegu

Natalia Sitarz
Zespół Szkół Agrotechniczno – Ekonomicznych w Rzeszowie

Alicja Mokrzycka
Zespół Szkół Agroteczniczno – Ekonomicznych w Weryni

Oliwia Urbanik
I Liceum Ogólnokształcące w Jaśle

Laureaci konkurs plastycznego „Porozmawiajmy o uzależnieniach i AIDS”

Tydzień testowania i Światowy Dzień AIDS

22 grudnia 2019 r. rozpoczął się Europejski Tydzień Testowania w kierunku HIV, a wraz z nim działania edukacyjno – informacyjne ze szczególnym uwzględnieniem obchodzonego 1 grudnia Światowego Dnia AIDS. Głównym celem było zwiększenie świadomości, że problem HIV/AIDS może dotyczyć każdego niezależnie od płci, wieku orientacji, czy stylu życia, edukowanie i upowszechnienie wiedzy na temat HIV/AIDS oraz innych chorób przenoszonych drogą płciową, informowanie, że dzięki nowoczesnej terapii anty retrowirusowej zakażenie HIV jest chorobą przewlekłą ale nadal śmiertelną.

W województwie podkarpackim od wdrożenia badań w roku 1985 do 31 października 2019 r. odnotowano ogółem 469 zakażeń HIV. Zakażenia HIV stwierdzono u: 372 mężczyzn, 85 kobiet, 5 dzieci do lat 15 – tu, 7 osób bez podanych danych. Ogółem na terenie województwa podkarpackiego odnotowano 86 zachorowań na AIDS, a 39 chorych zmarło.

W Polsce od wdrożenia badań w 1985 r. do 30 kwietnia 2019 r. stwierdzono zakażenie HIV u 24 303 osób, wśród których było co najmniej

6 381 zakażonych w związku z używaniem narkotyków, 1 848 poprzez kontakty heteroseksualne oraz 3 892 poprzez kontakty seksualne pomiędzy mężczyznami. Ogółem w Polsce odnotowano 3 692 zachorowania na AIDS, a 1 418 chorych zmarło.

9. Profilaktyka raka szyjki macicy

„Wybierz życie, pierwszy krok"

Program edukacyjny kształtujący zachowania prozdrowotne młodzieży szkół ponadgimnazjalnych, a w szczególności dziewcząt. Program uczy odpowiedzialności za swoje zdrowie i osób bliskich poprzez rozpowszechnienie wiedzy oraz motywowanie wszystkich kobiet w rodzinie do regularnego wykonywania badań cytologicznych. Głównym założeniem programu jest profilaktyka wirusa HPV i raka szyjki macicy.

W roku szkolnym 2018/2019 zorganizowano VII edycję programu „Wybierz życie – pierwszy krok", która realizowana była w 107 placówkach. Edukacją i informacją objęto ponad 8 tys. uczniów, ponad 2,5 tys. rodziców i około 250 nauczycieli. Program spotkał się z dużym zainteresowaniem ze strony nauczycieli, uczniów i rodziców. Wśród 525 uczestników programu, została przeprowadzona ankieta wiedzy przed rozpoczęciem programu i po jego zakończeniu. Wyniki ankiety pokazały wzrost wiedzy wśród młodzieży uczestniczącej w programie, który wahał się od 20,8% przed do 90,8% prawidłowych odpowiedzi po programie.

W opinii szkolnych koordynatorów i realizatorów programu w działaniach profilaktycznych dotyczących raka szyjki macicy istotną rolę odgrywa podnoszenie świadomości nie tylko młodych kobiet, ale także i mężczyzn. Dlatego też konieczne jest interdyscyplinarne podejście do problemu. Program cieszy się dużym zainteresowanie, według realizatorów powinien być kontynuowany. Poza edukacją programową zgodną ze scenariuszami zajęć organizowane były jak co roku imprezy oraz akcje informacyjno – edukacyjne.

10. Profilaktyka czerniaka

„Znamię! Znam je?"

Choroby nowotworowe są coraz powszechniej obecne w życiu Polaków. Mimo to „aktywna" profilaktyka nie jest naszym nawykiem. W każdym rodzaju nowotworu wczesna diagnoza znacząco zwiększa szanse na powrót do zdrowia. W Polsce czerniaka rozpoznaje się dość późno, wtedy możliwości walki z nim są ograniczone. Ponad 80% Polaków wie co to jest czerniak, ale tylko co piąty pokazał znamię dermatologowi, a 67% nie odwiedziło specjalisty, by zbadać niepokojące znamię. Dobrym znakiem jet fakt, że coraz więcej polaków zna czynniki, które zwiększają ryzyko zachorowalności na czerniaka, np. korzystanie z solarium lub przebywanie na słońcu bez zabezpieczenia skóry kremem z filtrem ochronnym. Jest to efekt prowadzonych działań informacyjno – edukacyjnych.

Państwowa Inspekcja Sanitarna realizuje na terenie województwa podkarpackiego program edukacyjny dla szkół ponadgimnazjalnych „Znamię! Znam je?", którego celem jest upowszechnienie wiedzy na temat czerniaka. Dla zainteresowanych uczniów tematem przygotowane zostały m. in. gra interaktywna, ulotki, plakaty, film pokazujący jak przeprowadzić samobadanie skóry oraz materiały dydaktyczne dla nauczycieli.

W roku szkolnym 2018/2019 do programu przystąpiło 129 szkół, a edukacją objęto 9 487 uczniów i 1 111 rodziców i nauczycieli. Po zakończeniu lekcji 1 581 uczniów wypełniło ankietę ewaluacyjną, z czego wynika, że aż 95% uczniów uważało, że temat był bardzo ważny. 92% uczniów stwierdziło, że lekcje były ciekawe. Zdaniem ankietowanych najciekawszy był film edukacyjny przedstawiający przyczyny powstania i miejsca występowania czerniaka oraz samobadanie skóry. Największym zaskoczeniem był fakt, że z małego, niepozornie wyglądającego pieprzyka czy znamienia może rozwinąć się rak skóry. Pocieszający jest fakt, że aż 95% uczniów wie jak chronić się przed czerniakiem.

11. Pozostałe działania

Dzięki zaangażowaniu pracowników pionu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia, a także współpracy z wieloma partnerami udało się w 2019 r. zrealizować kilka innych programów edukacyjnych i zorganizować wiele akcji informacyjnych, happeningów, festynów prozdrowotnych, konkursów, quizów i innych przedsięwzięć.

„Moje dziecko idzie do szkoły”

Program edukacyjny, skierowany do dzieci klas pierwszych, Klas „0” i ich rodziców i opiekunów, którego celem jest kształtowanie nawyków oraz umiejętności prozdrowotnych wśród dzieci oraz podniesienie poziomu wiedzy rodziców na temat wybranych elementów zdrowego stylu życia. W roku szkolnym 2018/2019 program był realizowany w 269 placówkach, a edukacją objęto ponad 6,5 tys. dzieci i ponad 6 tys. Rodziców i opiekunów.

„Poznaj grzyby – unikniesz zatrucia”

Równie ważnymi inicjatywami realizowanymi na terenie województwa podkarpackiego był cykl 18 wystaw „Poznaj grzyby – unikniesz zatrucia”, których celem było przekazanie wiedzy na temat identyfikacji grzybów jadalnych, niejadalnych i trujących oraz uświadomienie zagrożeń wynikających ze spożycia źle rozpoznawanych grzybów. Plenerowe wystawy organizowane były w różnych miejscach Rzeszowa, Oleszycach Mielcu, Nisku, Rudawce Rymanowskiej, Jarosławiu, Sanoku, Przemyślu, Baszni Dolnej, Wolicy, Jasionce. Zwiedzający wystawę zapoznali się z podstawowymi zasadami zbierania i postępowania z grzybami. Dowiedzieli się w jaki sposób chronić się przed zatruciem grzybami i po czym można rozpoznać najbardziej trujące gatunki. Łączna liczba odwiedzających wystawę wynosiła 3 865. Na każdej z wystaw obecny był grzyboznawca oraz klasyfikator grzybów , którzy odpowiadali na pytania i edukowali uczestników.

Zdjęcia z niektórych wyjazdów plenerowych

Bezpieczny wypoczynek

Wojewódzka Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Rzeszowie i Powiatowe Stacje Sanitarno – Epidemiologiczne wzorem lat biegłych realizowały przy współpracy z samorządami lokalnymi i komendami policji akcje „Bezpieczne wakacje" i „Bezpieczne ferie". Celem tych działań było zmniejszenie liczby wypadków, zachorowań i zakażeń u dzieci i młodzieży wypoczywającej na terenie województwa podkarpackiego. W czasie edukacji wykorzystywane były filmy edukacyjne oraz specjalnie przygotowane materiały oświatowo – zdrowotne.

Odbiorcami prowadzonych działań byli dzieci (4 – 6 lat), młodzież wypoczywająca na terenie powiatów województwa podkarpackiego, opiekunowi i rodzice dzieci, nauczyciele i wychowawcy, organizatorzy wypoczynków.

W ramach akcji letniej „Bezpieczne wakacje" przeprowadzono narady, instruktaże, spotkania edukacyjne, imprezy plenerowe, organizowano stoiska informacyjno – edukacyjne, konkursy promujące bezpieczny wypoczynek.

Akcja „Zasadź się na zdrowie"

ZASADŹ SIĘ NA zdrowie

W 2019 r. Państwowa Inspekcja Sanitarna obchodziła 100-lecie istnienia, a Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe 95-lecie istnienia. Mogłoby się wydawać, że obie Instytucje są zupełnie różne pod względem zadań oraz obszaru działania, ale można dostrzec wspólny mianownik jakim jest troska o zdrowie mieszkańców Polski. Promocja zdrowia fizycznego i psychicznego, aktywność na świeżym powietrzu, wypoczynek, edukacja i profilaktyka to ich priorytetowe zadania. W związku z tym instytucje połączyły swoje siły i ruszyły

ze specjalną, wspólną akcją sadzenia drzew! Wspólna akcja pod hasłem #ZasadźSięNaZdrowie odbyła się w całej Polsce na terenach zarządzanych przez Lasy Państwowe. Posadzono 16 000 sadzonek drzew i krzewów gatunków rodzimych na powierzchni ok. 55 tys. ha, co miało symbolizować zaangażowanie wszystkich pracowników służb sanitarnych.

28 października 2019 r. akcja odbyła się również na terenie województwa podkarpackiego. Leśnicy z Nadleśnictwa Oleszyce oraz pracownicy podkarpackiej Państwowej Inspekcji Sanitarnej „Zasadzili się na zdrowie". W tym dniu w Leśnictwie Zabiała pracownicy Wojewódzkiej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Rzeszowie, Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Przemyślu, Jarosławiu, Lubaczowie i Przeworsku oraz leśnicy z Nadleśnictwa Oleszyce wzięli udział we wspólnym sadzeniu drzew. Swoją obecnością zaszczycił Pan Adam Sidor – Dyrektor Wojewódzkiej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Rzeszowie oraz przedstawiciele władz samorządowych: Pan Zenon Swatek – Starosta Powiatu Lubaczowskiego oraz Pan Robert Brudniak – Zastępca Burmistrza Miasta i Gminy Oleszyce. Las posadzono w oddz. 155g w Leśnictwie Zabiała na powierzchni około 0,78ha. Posadzono łącznie 4,1 tysiąca sztuk drzew, w tym 3 tysiące sadzonek kontenerowych sosny pospolitej, po 250 sztuk sadzonek kontenerowych wiąza szypułkowego oraz dęba szypułkowego, a także 600 sztuk sadzonek modrzewia europejskiego z gruntu. Przed przystąpieniem do prac związanych z sadzeniem lasu Pan Stanisław Zagrobelny – Nadleśniczy Nadleśnictwa Oleszyce oraz Pan Wiesław Panek – Leśniczy Leśnictwa Zabiała, zaprezentowali narzędzia oraz opisali techniki przy wykorzystaniu których sadzone były poszczególne gatunki drzew.

W ramach przeprowadzonego sadzenia, promowano las jako miejsce relaksu, zarówno fizycznego i psychicznego, odprężenia oraz odpoczynku. Rosnące zainteresowanie prozdrowotnymi właściwościami lasu sprzyja podejmowaniu działań na rzecz promocji leczniczych walorów lasu. Dlatego też w poczuciu odpowiedzialności za zdrowie ludzi naszym celem było zachęcenie do postrzegania lasu jako środowiska sprzyjającego zdrowiu.

Zdjęcia z akcji „Zasadź się na zdrowie”

Światowy Dzień Zdrowia

Światowy Dzień Zdrowia obchodzimy co roku 7 kwietnia, w rocznicę powstania Światowej Organizacji Zdrowia (WHO). Jest to jedno z najważniejszych wydarzeń w świecie zdrowia publicznego. Jego celem jest zwrócenie szczególnej uwagi na problemy zdrowotne społeczeństwa na świecie. Każdego roku motyw przewodni poświęcony jest innej tematyce, która podkreśla priorytetowy obszar problemów w obszarze zdrowia publicznego.

7 kwietnia 2019 r. Światowy Dzień Zdrowia odbył się pod hasłem „Zdrowie dla wszystkich". Powiatowe Stacje Sanitarno – Epidemiologiczne angażowały się w obchody tego święta i organizowały wiele akcji. Odbiorcami działań byli dyrektorzy przedszkoli, szkół podstawowych, średnich i wyższych, pedagodzy, nauczyciele, kierownicy i pracownicy placówek służby zdrowia, czytelnicy gazet powiatowych i lokalnych, pracownicy i klienci PSSE województwa podkarpackiego, internauci, sponsorzy, mieszkańcy miast i powiatów, petenci urzędów miast i gmin. Na terenie całego województwa podkarpackiego z okazji Światowego Dnia Zdrowia zorganizowano 18 narad, 2 szkolenia, 29 wykładów, 1 konferencję, 9 konkursów. Odbiorcami było ok 2 000 osób. Informacje pojawiały się w lokalnej prasie, radio, telewizji.

Realizacja w województwie podkarpackim programów edukacyjnych i przedsięwzięć prozdrowotnych była możliwa dzięki współpracy Państwowej Inspekcji Sanitarnejz placówkami naukowo – badawczymi, w tym: z Krajowym Centrum ds. AIDS, Narodowym Instytutem Zdrowia Publicznego – Państwowym Zakładem Higieny, Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej, organami administracji państwowej, władzami samorządowymi, zakładami opieki zdrowotnej, zakładami nauczania i wychowania, organizacjami społecznymi i pozarządowymi oraz regionalnymi i lokalnymi środkami masowego przekazu. Pracownicy pionu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia uczestniczyli w realizacji Wojewódzkiego programu Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV, Wojewódzkiego Programu Zapobiegania Narkomanii oraz Wojewódzkiego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Nadrzędnym celem wszystkich prowadzonych przez Państwową Inspekcję Sanitarną działań prozdrowotnych i profilaktycznych jest poprawa zdrowia mieszkańców naszego województwa.